

Nordplus

NordPlus Horizontal projekt SPEDUCULT 1. projektikohtumine Norras

Kohtumise fookus oli multisensorsete keskkondadega tutvumisel ning iga projektpartneri huve kajastava küsimustiku loomises multisensorsete keskkondade uurimiseks oma riigis.

Kohtumise käigus külastati mitmeid asutusi ning kuulati põnevaid ettekandeid erinevate erialade spetsialistidelt, samuti toimusid töötoad gruppides projekti teemade aruteluga. Allpool on välja toodud külastatud asutused ning viited nende kodulehekülgedele.

- [Oslo School of Architecture and Design \(AHO\)](#)
- [NaKuHel keskus](#)
- [Dissimilis keskus](#)
- [Emma Sansehus](#) (tunnetusmaja)
- [Biblio Tøyen](#) raamatukogu

NordPlus Horizontal projekt SPEDUCULT 2. projektikohtumine Soomes, 06.-08.06.2018.

Eestipoolsesse esindusse kuulusid Kaidi Pill, Bábby Täht, Katrin Lipso ja Jane Langemets.

Kohtumise esimesel päeval külastasime ühiselt Helsingis asuvat *Kaapelitehdast* (inglise k. Cable Factory), kuhu on teinud pesa mitmed põnevad loomingu ja kunstiga seotud inimesed ja ühendused. Kunagises kaablitehas korraldati osalejatele põnev ringkäik, kus oli võimalus näha, kuidas endine kaablitehas on endale uue funktsiooni saanud, mis praeguseks on kujunenud Helsingi külastajatele suureks atraktsiooniks. Peale kaablitehase külastust juhatati kõiki partnereid kohalikku Teatrimuuseumisse. Tegemist oli väga atraktiivse keskkonnaga, kus saime ülevaate erinevatest teatrit puudutavatest atraktsioonidest vahenditest, kostüümidest ning nukkudest. Muuseumis said kõik osaleda teemakohases töötoas.

Esimene projektikohtumise päev lõppes ühes huvitavas looduskeskuses nimega Haltia, kus kõigile tutvustati Soome looduse eripära läbi mitmete tehniliste vahendite. Tegemist oli tõeliselt hästi läbimõeldud ning erinevate tunnetusvõimalustega loodud keskkonnaga. Kohapeal oli avatud näitus “Mother Nature’s Call” (tõlk. ema looduse kutse).

Teisel päeval jätkusid tegevused Helsingist umbes 100 km eemal Hämeenlinnas HAMKis (Hämeen Ammattikorkeakoulu). Tegemist oli kutsekõrgharidust andva kooliga, kus

keskendusime peamiselt muusikateraapia võimaluste tutvumisele. Päev algas miniseminariga Nipsula and Creative Space spetsialistide poolt, millele järgnesid mitmed ülevaatlised ettekanded muusikateraapia ja multisensoorsete keskkondade ning tegevuste teemal. Pealelõunasel ajal toimus kõikidele partneritele erinevate muusikaliste instrumentide tutvustamine ning töötuba Mikko Romppaineni juhendamisel. Õhtu lõppes ühistegevusega, mille käigus huvilistel oli võimalus saada ka suitsusauna kogemust.

Projektkohtumise viimasel päeval 08.06 toimusid juba praktilisemad tegevused ning kokkulepped edasiste plaanide osas.

NordPlus Horizontal projekti SPEDUCULT 3. projektkohtumine Eestis, november 2018

Kohtumise esimesel päeval olid külalised oodatud Tallinna Tugikeskus Juksi, kus oli ette valmistatud akrüülvärvidega maalimise töötuba Häli Metstaki juhendamisel. Kõigil oli võimalus tutvuda Tallinna Tugikeskus Juksi tegevustega, mida tutvustasid kohapeal teenuste juht Cristin Kelder ja loovjuhendaja Anu Pikk. Esimese päeva lõpetas intensiivne ühisarutelu projekti tegevustest ning kokkulepped edaspidiseks tegevuskavaks.

Teisel päeval olid kõik projektimeeskonna liikmed oodatud kogunema juba kell 8.00 hommikul. Nimelt algas sõit Kakerdaja rappa, kus soovisime oma külalistele pakkuda võimalust jalutada Eesti ühes multisensoorses keskkonnas. Eesti rabad annavad täiesti ainulaadse võimaluse tunnetada loodusest tulenevat eripära- vetruvat märga pinnast, põnevaid soojade värvidega rabavaateid, värsket õhku, taimestikku jne. Olime kohapeale palunud raba tutvustama giidi 360 kraadi matkadest.

Peale mõnusat rabas viibimist sõitsime ühiselt Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskusesse. Jätkasime meeskonna aruteludega, mis puudutab multisensoorsete keskkondade kaardistamist kõikides partnerriikides. Meeskonnas oli võimalus analüüsida esimesi küsimustikule saabunud vastuseid.

Kohapeale oli sellel pealelõunal palutud oma kogemusi jagama Vytautas Ratkevicius ettekandega *“Blending Traditions. Multisensory Rooms from East to West”*, kes on Leedu ekspert multisensoorsete keskkondade alal. Lisaks esines ettekandega khamba lamo Mija Džeinara Ubartiene ettekandega *“Sacred Body Anatomy and MSE”*.

Projektkohtumise viimasel päeval olid kõik partnerid palutud Käo Tugikeskuse lastekeskusesse, kus neid ootas eestipärased suupisted, mis olid inspireeritud Eesti 100 tähistamisest. Kohapeal oli külalistel võimalus saada ülevaadet lastekeskuse ja Käo Põhikooli tegevustest ning keskkonnast. Jätkus projektimeeskonna arutelu küsimustike ja vastuste teemal, mis puudutab multisensoorsete keskkondade kaardistamist partnerriikides.

Viimase tegevusena oli kõigil võimalus minna Kadrioru Lastemuuseumi Miia-Milla-Manda, kus külalisi võttis vastu Jane Meresmaa-Roos, kes demonstreeris erinevaid sensoorseid tegevusi.

NordPlus Horizontal projekti SPEDUCULT 4. projektikohtumine Taanis, juuni 2019

Esimene kohtumispäev toimus juba saabumispäeval. Horsensisse pääsemiseks oli vajalik ette võtta üle kolme tunni kestev rongisõit Kopenhaagenist väljumisega. Peale saabumist viidi kogu projektimeeskond ühele suurele üritusele. Nimelt toimus ajavahemikul 11.-13. juuni Sølund muusikafestival, mis on spetsiaalselt erivajadustega inimestele korraldatud rockmuusika üritus. Festivali direktor Lasse Mortensen rääkis, et festivali külastajaid võib olla kokku 10 000-16 000 inimest sh pereliikmed ja saatjad. Tegemist on ühe sõbralikuima ja turvalisema üritusega. Näiteks kui tuntud rockmuusika festivalil Roskildel on kohapeal umbes 200 politseinikku. Sølund rockmuusika festivalil on kohapeal kaks politseinikku. Käo meeskonnaga vaatasime ringi, milliseid tingimusi oli loodud selleks, et kõigil oleks festivalil hea olla. Peasissepääsu juures hakkas silma üks suur telk, mis oli mõeldud eelkõige privaatseteks hügieenitoiminguteks. Telk oli varustatud kõige vajalikuga sh pesulauad, tõstukid jne. Muidu nägi festival välja nagu festival ikka. Ringi liikus palju rõõmsaid inimesi, kes nautisid muusikat ning kõike muud toredat, mis ühe festivali juurde kuulub.

Projektikohtumise teisel päeval toimetati kõik meeskonnaliikmed bussidega ühte väikesesse kogukonna keskusesse nimega **Hertha**. Tegevus Herthas põhineb Waldorf pedagoogika põhimõtetel. Hommikul Hertha külas algas ühise kohtumisega saalis, kus kohaliku tava kohaselt kõik üksteist kätlesid ning koos laulmise ning muude toimingutega oli kena algus päevale pandud. Kõigil külalistel oli võimalus sulanduda ühe küla igapäevaelusse. Külastuse käigus korraldati meile tutvumisringkäik, kus saime näha elumajasid, kohalikku farmi, aiamaad ja üheks küla südameks peetavat pagarikoda. Päeva teise poole veetsime farmi kohal asuvas kontoriruumis, kus toimusid ühised rühmatööd, mille juurde saime maitsta kohaliku pagarikoja poolt valmistatud sooja kooki.

Peale Hertha külastust oli kõigil võimalus taas Sølund festivalile minna, et päevaseid tegevusi uudistada.

Projektikohtumise viimase päeva veetsime Horsensis asuvas ülikoolis **VIA University College**. Kohapeal esitlemiseks oli projektimeeskonnaliikmetel eelmise päeva rühmatööde tulemusena ette valmistatud presentatsioonid. Päeva lõpetas seminar, mille teemaks oli "*Sensory awareness – as time goes by – unconsciously*". Ettekande tegi Maurits Eijgendaal **ISNAst** (*International SNoezelen Association Multi Sensory Environment*), mis on Taanis tegutsev rahvusvaheline multisensoorsete keskkondade ühendus.

NordPlus Horizontal projekti SPEDUCULT 5. projektikohtumine Göteborgis, Rootsis. 20.- 22.11.2019

Kohtumise peamiseks võõrustajaks oli **Eldorado keskus**, mis on Göteborgi linna asutus erivajadustega inimestele. Keskuses on mitmeid erineva temaatikaga multisensooreid ruume, kus toimuvad erinevad vaba aja- ning kultuuritegevused, koolitatakse erivajadustega inimestega tegelevaid spetsialiste ning lapsevanemaid kommunikatsiooni ja suhtlemise alal. Eldorado asub majas nimega **Dalheimers Hus**, kus on ka teisi asutusi ja teenuseid sh ligipääsetav kohvik, kus saavad einestada kõik – vajadusel abistab personal külastajaid (ka

näiteks toidu püreeestamisega või muude vajalike toimingutega). Eldorado keskus sai uued ruumid Dalheimer Husi majja alles äsja remont valmis 2019. aasta sügisel.

Seekordse kohtumise eesmärgiks oli tagasivaade projektile ning tulemuste esitlemine. Jagati kahe aasta jooksul saadud kogemusi ettekannete, piltide ning videote abil. Samuti tehti otsuseid, mil viisil jagada läbiviidud multisensoorsete keskkondade teemalise uurimuse tulemusi ning kuulati erinevate projektipartnerite ettekandeid (interaktiivsetest vahenditest, arvutimängudest, multisensoorsetest keskkondadest). Arutati võimalusi ja soove järgmise Nordplus Horizontal projekti käivitamiseks.

Lisaks saime ka ise erinevaid multisensoorseid kogemusi. Esimese päeva õhtul osalesime Eldorado keskuse muusikakohvikus (toimub üle nädala kolmapäeviti), kuhu on oodatud kõik soovijad ning erivajadustega inimestel on võimalus tantsida, laval esineda ja pille mängida. Kolmandal päeval olime palutud publikuks kabaree-etendusele, kus keskuse teenusekasutajad koos juhendajatega näitlesid ja musitseerisid.

Huvitav ning lõbus kogemus oli teisel kohtumise päeval tantsuline töötuba **Spinn Dance Companys**, kus meid võttis vastu juhendaja ja tantsustuudio omanik Veera Suvalo Grimberg. Tegemist on professionaalse tantsustuudioga, kus saavad tantsida kõik, sh erivajadustega inimesed. Studios toimub erinevaid töötubasid ning lavastatakse modernseid tantsuetendusi. Oma projektimeeskonnaga proovisime läbi hulga põnevaid harjutusi ja kogesime taaskord koostegemise rõõmu.